

Ileqqussanik malittarisassanik politikki

Ileqqussanik malittarisassanik politikkeqarnitsigut suliatsinni, pissusilersornitsinni pissuserissaarnissatsinilu suut piumasaaqaataanersut naatsorsuutigineqarnersut nassuiarneqarpoq. Tamanna kikkunntu tamanut atuuppoq - sulisunut, aqutsisunut siulersuisunullu.

Ileqqussanut malittarisassanut oqaasertalersuinermi erseqqissarumavarput ulluinnarni suliasatta qanoq suliarineqarnissaat kiisalu immitsinnut, pisisartutsinnut suleqatigisartakkatsinnullu qanoq pissusilersorfigisarnitta eqqummaariffigineqarnissaa. Tamattami immitsinnut toqqissimaffigisinnaasariaqarpugut, KNI-milu tamatta immikkut iluarisimaarinnillutalu suliffeqarfitsinnik tulluusimaarutiginnissinnaasariaqarluta.

Oqaaseqaat aqutigalugu kissaatigaarput ileqqulersuutit eqqartorsinnaassagivut aammalu immitsinnut eqqaasittarsinnaassalluta. Oqaaseqaat tamakkiisuunnigilaq, kisianni imak naatsigaaq tamatta eqqaamasinnaallutigu ulluinnarnilu atugaralugu. KNI-p politikkiisa tamanit atuarneqarnissaat kajumissaarutigineqarpoq, tassami naatsorsuutigisavut anguniakkavullu sukumiinerusumik politikkini nassuianeqarput, assersuutigalugu pisiortornermut, inuiaqatigiinni akisussaaqataanermut, nikanarsaanermut allanullu tunngatillugu.

KNI-mi ileqqussatut maleruagassat pingaarnert makkuupput:

- **Illit pillutit atavugut.** Kalaallit Nunaanni sumiiffinni tamani pitsaasumik inuuneqarnissamik piujuaanartitsiffiusumillu ineriartortitsinissamik pilersitsinissaq immikkut sammisaqartarnitsinni pingaarnersiunitsinnilu qaqugukkulluunniit ersersittassavarput.
- **Inuiaqatigiinni akisussaaqataanermik tigusivugut.** Nunatta nukittunerunissaanut, avatangiisimik mianerinninnerunissamik inuiaqatigiillu imminnut nappassinnaanerunissaanut akisussaaqataavugut.
- **Pinngortitaq mianeraarput.** Akisussaaqataanermik takutitsivugut, iliuuseqarnikkullu pinngortitamik isumatusaarluta atuilluta. Illoqarfinni nunaqarfinnilu eqqakkat, torersuutitsinermik qulakkeerinnineq eqqakkanillu sumut tamaanga pisoqannginnissaa isumagisaraarput. Innaallagissamik imermillu sipaarpugut, nerisassanillu eqqaaneq annikillisarlutigu.

- **Inuiaqatigiinni akisussaaffimmik piujuartitsinermillu suliaqarnitsinni FN-p nunarsuaq tamakkerlugu anguniagai 17-init tunngavigineqarput**, immikkoortullu sisamat pingaarnersiugaralutigit:
  - › Nr. 3 – Peqqinnissaq atugarissaarnerlu
  - › Nr. 4 – Ilinniagaqarneq pitsaasoq
  - › Nr. 12 – Akisussaassumik atuineq tunisassiornerlu
  - › Nr. 17 – Iliuuseqarnissamut suleqatigiinnissaq
- **Pisartuvut naleqartillugit ataqqillugillu pissavavut.**
- **Suliffipput peqqinnartuusaaq isumannaatsuullunilu.** Pitsaasumik suliffimmi avatangiiseqarnissaq qulakkiissallugu anguniartuarparput - timikkut tarnikkullu - sulifitsinni sumiiffinni tamani. Isumannaallisaanermik aaqjissuussisimanerput pinaveersaartitsinermi pingaarnertut inissisimavoq tassaallunilu niuernermik ingerlatatsinni tamani isumannaallisaanermik siuarsaasusaaq kiisalu sulisut naammagisimaarinninnissaat siuarsarniarlugu suleqatigiinnermi ataatsimiititaliortoqarnikuulluni.
- **Malittarisassat malippavut.** Kalaallit Nunaata inatsisai maleruqqusaalu kiisalu nammineq uagut politikivut qaqugukkulluunniit eqquatsippavut.
- **Iluanaarniarnissaq pillugu oqartussaaffimmik atonerluineq** akuersaanngilarput. Akiliilluni peqquserlutsitsinerit, pinngitsaaliilluni akiliisitsiniarnerit tunissutissat naliginnaasumit annertunerit akiliutsillunilu angalanerit tamaasa akuersaanngilavut.
- **Nammineq soqutigisatigut akerleriinneq** pinngitsoortittarparput. Assersuutigalugu aalajangiiniarnerni pingaarutilinni illuatungeriit qanittumik inissisimasut sunniuteqarsinnaasut. Attuumassuteqarpallaarsinnaanermik ajornartorsiutaasinnaasut ammasumik oqaluuserisarpavut.
- **Ammasuuvugut unneqqarissuullutalu.** Taama iliorniarluta oqarutta, taava aamma taama iliussaagut. Ajornartorsiutaasinnaasut ammasumik oqaluuserisarpavut kukkussutivullu ilinniutigisarlutigit.
- **Iliuutsivut nammineq akisussaaffigaavut.** Paasissutissanik ujarlertarpugut, nammineq iliuseqartarpugut akisussaaffivullu paasillaarsimallutigit.
- **Isummavut annittarpavut** ataqqinninnertalimmik. Nalornigaangattalu aperisarluta.
- **Suliffeqarfik tamakkerlugu suaassutsit amerlaqatigiinnik sulisuunissaat tapersorsorparput.**
- **Isorinninniartuunngilagut peqataatitsisuullutalu.** Kikkulluunniit inuiaassusertik, upperisartik, isummatik, suaassusertik, katissimanertik, ukiutik, politikikkut inissisimanertik, sumiuunertik, innarluuteqarnertik, peqqissutsikkut inissisimanertik imaluunniit suaassusermut ornigisaq tunngavigalugit inuusut immikkoortinneqassanngillat.
- **Kinguaassiutitigut innimiilliornermut naaggaarpugut.**

Nalorninermi qaninnertut aqutsisorisat siunersioqatigissagit ikiortiserinninnissallu kajumissaarutigaaqarput. Tamanna aamma atuuppoq ileqqussatut maleruqquneqartut unioqqutinneqarpata imaluunniit inatsisitigut unioqqutitsisoqartoq pasitsaassimagukku.

Tamanna periarfissatut isiginngikkukku, imaluunniit kinaassutsinnik isertuusserusukkuit, nittartakkatsinni nassaarineqarsinnaasukku KNI-p whistleblower-imik aaqjissuussaaticigut nalunaarsinnaavutit. Nalunaarutiginninnerit tamarmik suliffifeqarfimmit avataaneersumit allanut oqaatigineqassanngilluinnarput, aatsaallu nalunaarutigineqartoq ilungersunartutut nalilerunikku kinaassutsimik taasaqarani KNI akulerutsinneqassaaq.